

Yrittäjyys ja luovuus – kasvun uusi kaksoisvoima Itä-Suomessa

Itä-Suomen kulttuurifoorumi
Mikael Pentikäinen, 24.9.2025

Yrittäjät

Suomessa on **580 000** toimivaa yritystä (ml. alkutuotanto)

96
prosentissa
yrityksistä on
alle 10
työntekijää.

0,1
prosenttia
yrityksistä on
suuryrityksiä
(yli 250 tt).

Yrittäjiä on
305 000 (12
% työllisistä)

Yrittäjien
määrä laski
2024
15 000:lla.

Yrittäjistä* 72
prosenttia
(180 000) on
yksinyrittäjiä.

Yrittäjistä 31
prosenttia on
naisia.

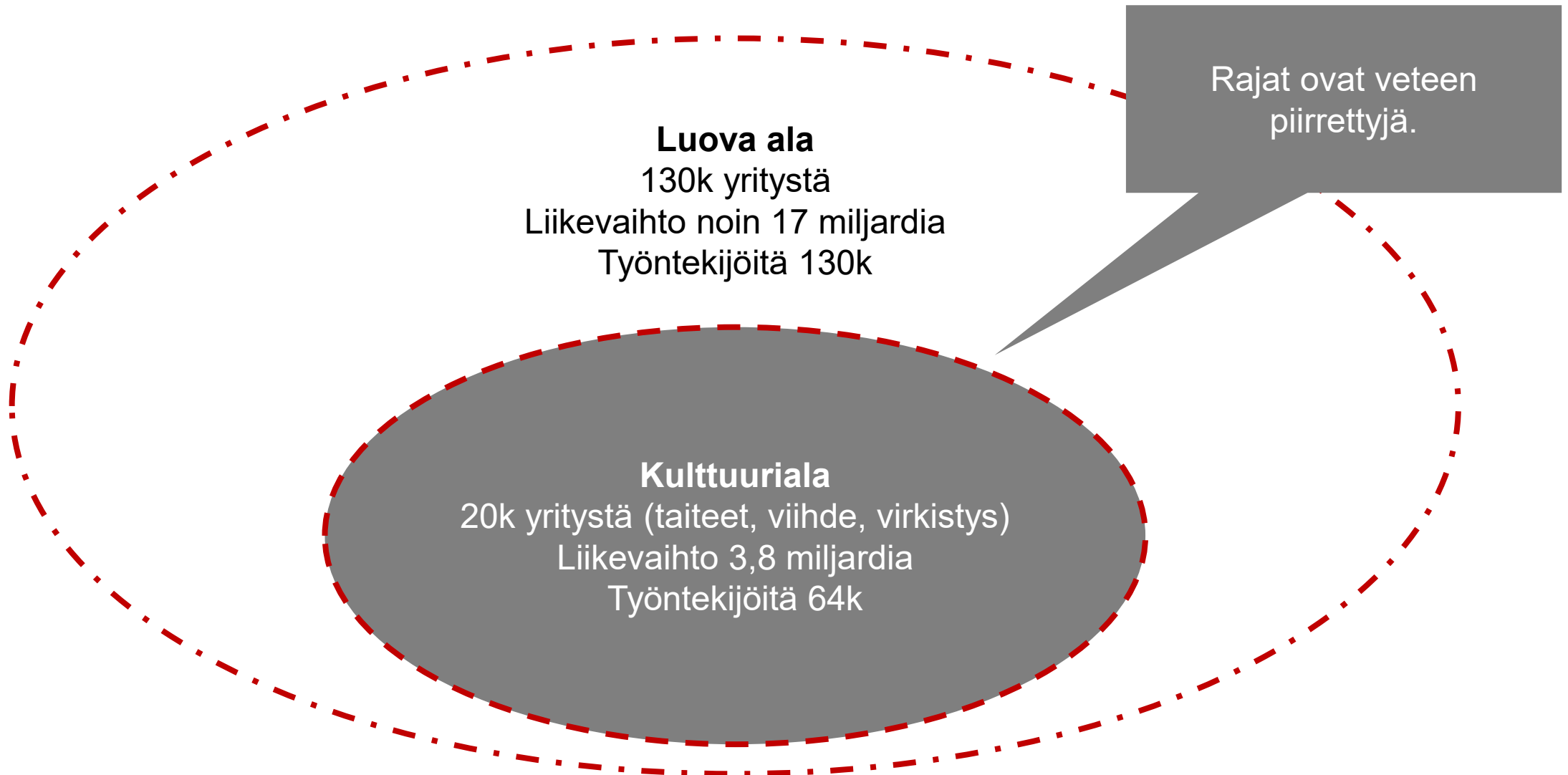
Työnantaja-
yrittäjiä* on
70 000
(8 000
vähemmän
kuin 2023).

Monityöllisiä
(yrittäjä ja
palkansaaja)
on 136 000
(18 % heistä
on yrittäjiä).

Mikä on luova ala?

1. **Luovat sisällöt** (julkaisutoiminta, radio, tv, kustannusala, lehdet, musiikki, av-ala, elokuvat, peliteollisuus).
2. **Luovat palvelut** (muotoilu, suunnittelu, arkkitehtuuri, vaateteollisuus, mainonta, viestintä, tutkimus ja kehitys).
3. **Luovat tuotteet ja kulttuuri** (festivaalit, tapahtumat, konsertit, konferenssit, esittävä taide, galleriat, museot, elämyspalvelut).

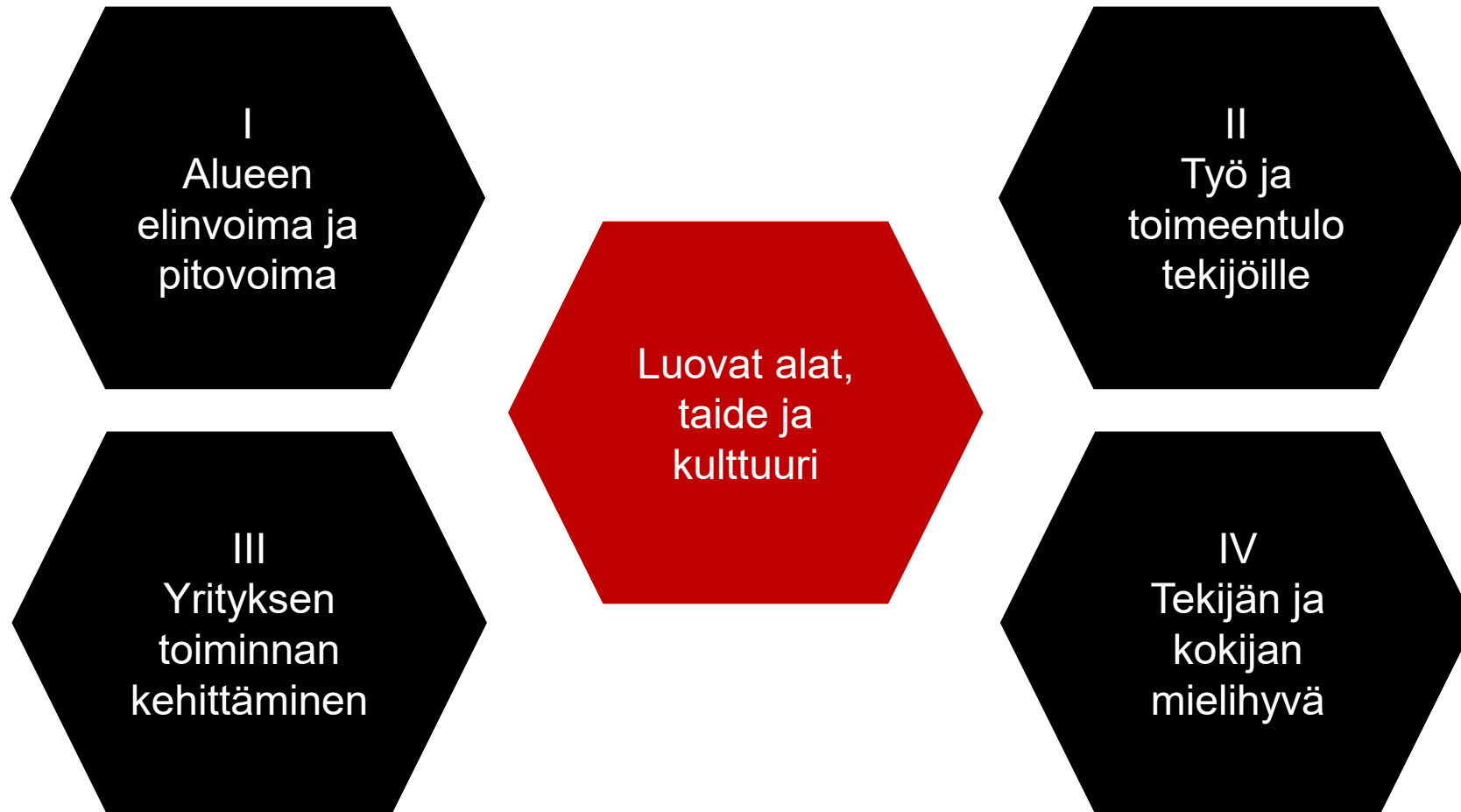
Luova ala vs. kulttuuriala

Kulttuuri on arvo sinänsä.

Luovat alat toimivat talouden ja kulttuurin rajapinnalla. Niillä ihmisen luovuus on yrittäjyyden ja liiketoiminnan keskeinen perusta.

Luovat alat luovat elinvoimaa monin tavoin

I

Alueen elinvoima ja pitovoima

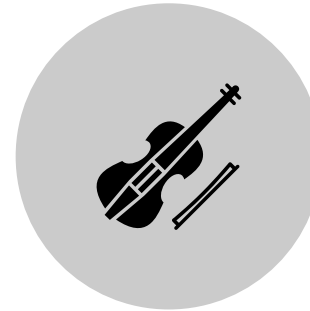
Miksi luova ala on elinvoimatekijä?

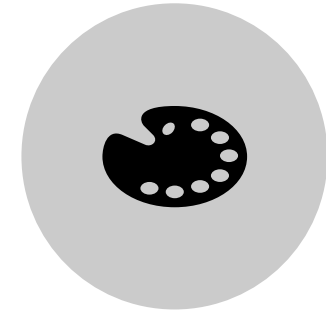
LUOVAT ALAT LUOVAT
KASVUA JA
TYÖPAIKKOJA.

KULTTUURI TUO
MAHDOLLISUUKSIA
HARRASTAA.

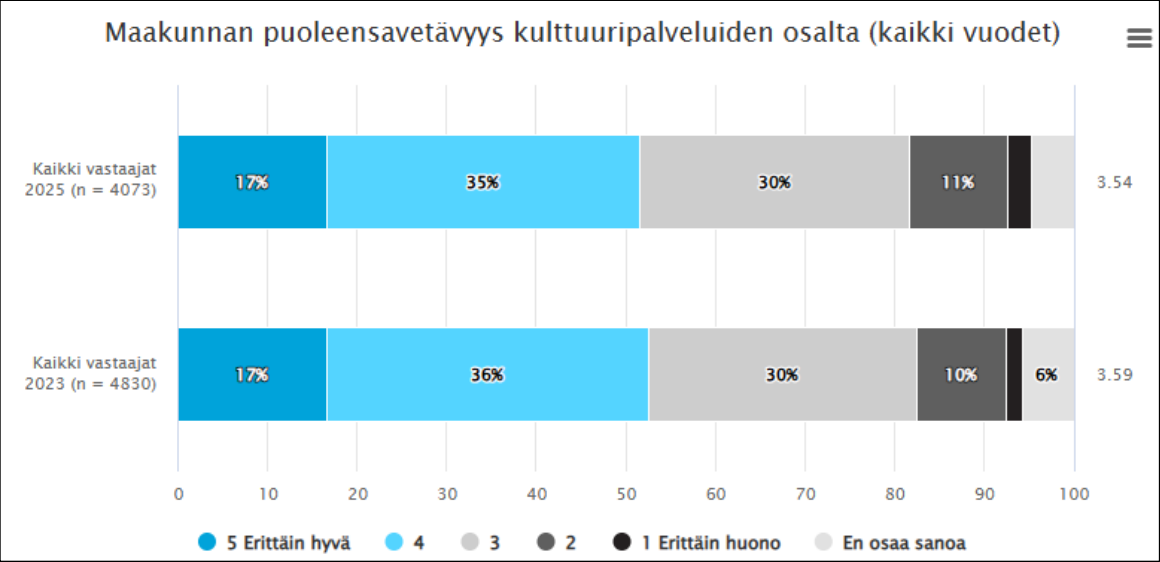

KULTTUURI TUO
ELÄMYKSIÄ JA
VAHVISTAA PITOVOIMAA.

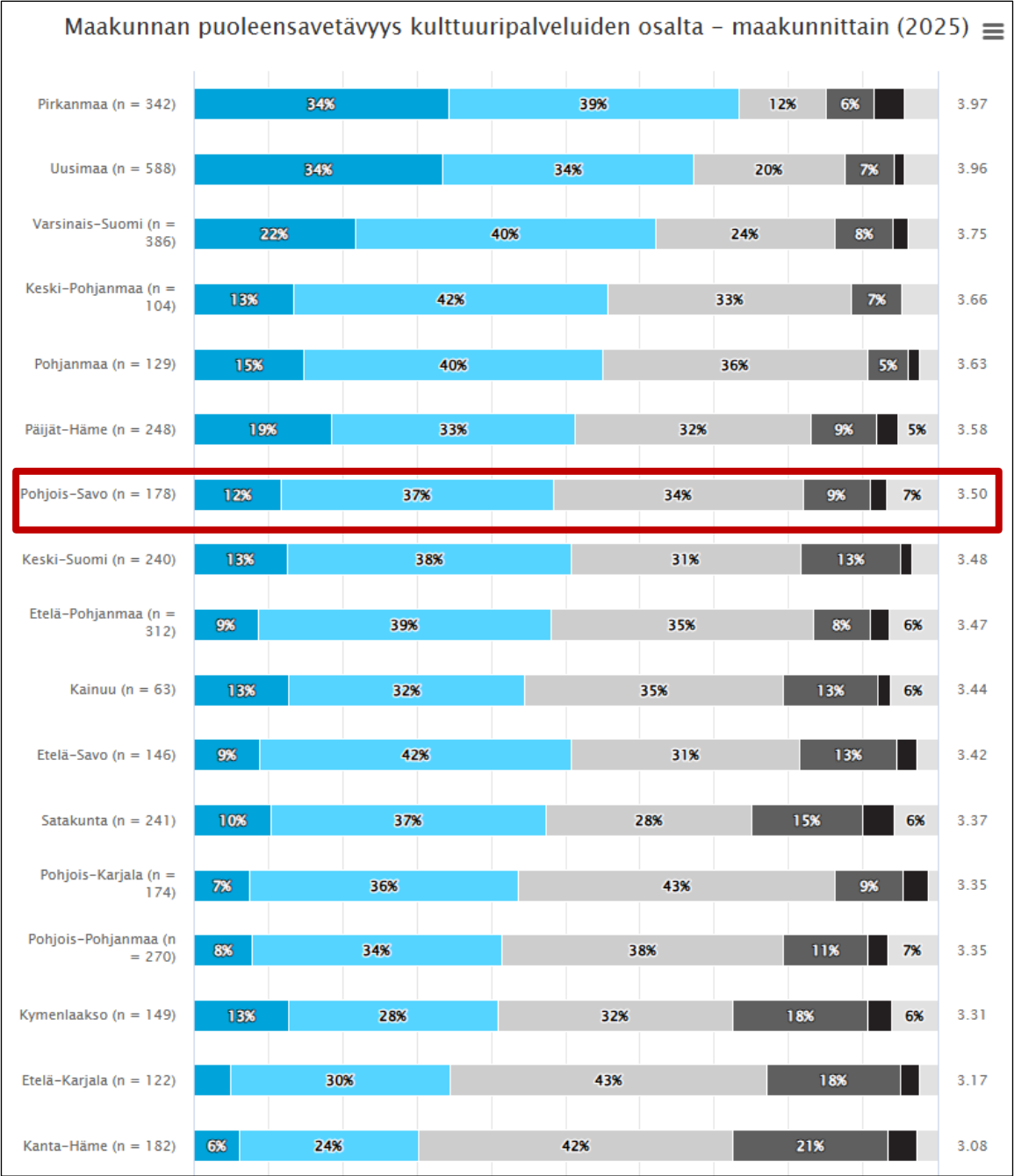

LUOVAT ALAT
RAKENTAVAT BRÄNDIÄ JA
INSPIROIVAT MUITA.

Pohjois-Savolla on potentiaalia parempaan

Nämä ovat yrittäjien arvioita omasta maakunnastaan.

Esimerkki elinvoimavaikutuksesta, Kuhmo

Tapahtumat

Kuhmon kamarimusiikki saavutti tavoitteensa – ensi kesänä festivaali juhlistaa vuoden juhlia

Festivaalilla kirjattiin tänä kesänä yli 22 900 konserttikäyntiä ja lipputulot kertyi budjetoidut yli 500 000 euroa.

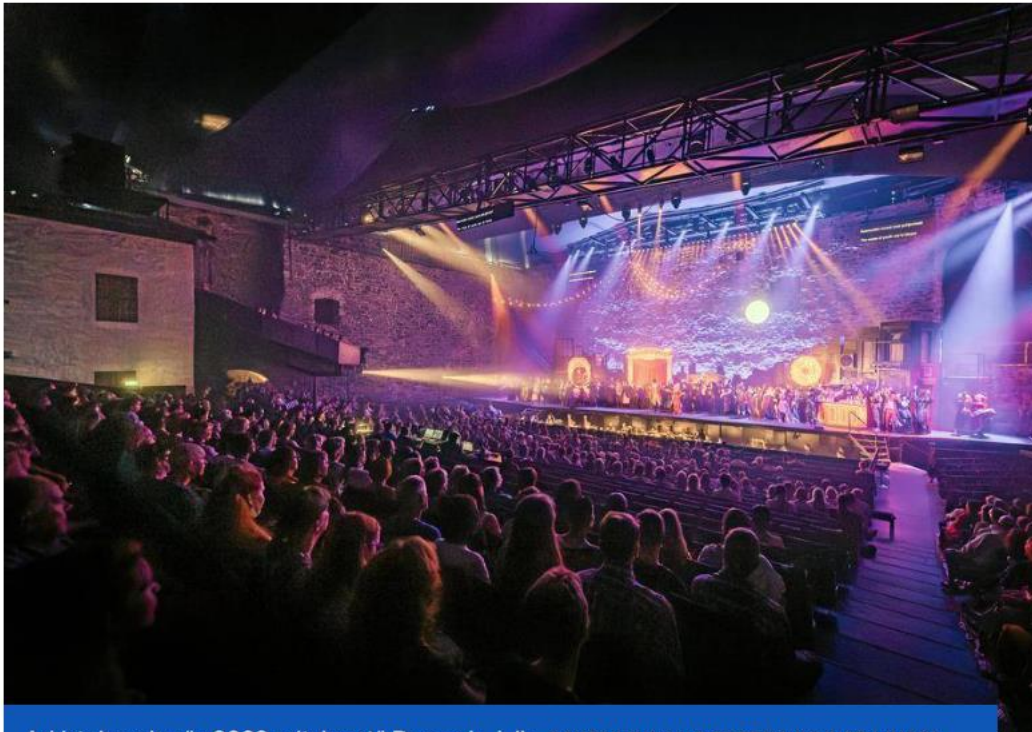
Ihmiset saapuvat Kuhmon kamarimusiikin avausesitykseen Kuhmon kirkkoon. Kuva: Juha Kemppainen / Yle

Kuhmon kamarimusiikin kävijät tuovat 4-5 miljoonaa euroa Kuhmoon. Suositteleva indeksi on ollut noin 90.

Yle, 28.7.2025

Esimerkki elinvoimavaikutuksesta, Savonlinna

Savonlinnan oopperajuhlien talousvaikutus alueelle oli tänä vuonna noin 20 miljoonaa euroa

Arkistokuva kesän 2023 esityksestä Romeo ja Julia. SAVONLINNAN OOPPERAJUHLAT / JUSSI SILVENNOINEN

Oopperajuhlien euromääräinen myynti oli tänä vuonna historian suurin.

Savonlinnan Oopperajuhlien matkailukulutus oli yli 26 me, yli 20 % Savonlinnan matkailutulosta.

Kulttuuri rakentaa brändiä

Musiikki

KAJ'n menestys nosti Vöyrin julkisuuteen ja on kunnalle paljon enemmän kuin viisuvoitto: "Vöyri on nyt maailmankartalla"

Bara bada bastu on tuonut pienelle ruotsinkieliselle pohjalaiskunnalle ennennäkemätöntä julkisuutta. Vöyrin kunta kertoo maanantaina, miten KAJ'n Melodifestivalen-menestys huomioidaan.

Kuopio juhlii Minna Canthin elävää perintöä

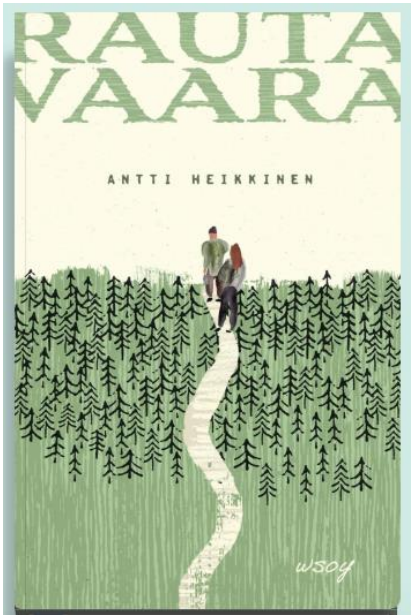
19.03.2024

Kulttuuri

Kuopio by Nature

Kirjailija ja ensimmäinen suomenkielinen lehtinainen Minna Canth (1844–1897) oli rohke

Yrittäjät

TAIDEMUSEO EEMIL

THE MUSEUM OF FINE ARTS EEMIL

II

Työ ja toimeentulo tekijöille

Luova ala on hyvin yrittäjävaltainen

- Luovan alan osuus yrityksistä on OECD-maissa keskimäärin 7 prosenttia (2018). Suurimpia peliala, kirjallisuus ja musiikki.
- Kulttuurialan ihmisistä on yrittäjiä 25 prosenttia, muissa ammateissa osuus on 13 prosenttia.
- Luovalla alalla yksinyrittäjiä on noin 120k.
- Kulttuurialan työllisistä yli puolet on Uudellamaalla. Suurissa kaupungeissa luova ala työllistää joka kymmenennen.
- Toimeentulo sirpalemaista ja tulee monista puroista.
- Suomen vapaa-ajan matkailusta noin 40 prosenttia on kulttuurin perässä.

Kuva: Pohjois-Savon Liitto

III

Yrityksen toiminnan kehittäminen

Artpreneurship (luova yrittäjyys)

- Miten luovuus, ml. taide, voidaan integroida liiketoimintaan ja sen kehittämiseen?
- *Artpreneurship* tuo yhteen taiteen, liiketoiminnan ja tutkimuksen haastamaan vanhaa ja luomaan uutta.
- Luovuus voi olla liiketoiminnan ydin.
- Luovuus voi avata liiketoiminnalle uusia ulottuvuuksia.
- Luovuus on markkinoinnin ytimessä – eikä yksikään yritys menesty ilman myyntiä ja markkinointia.

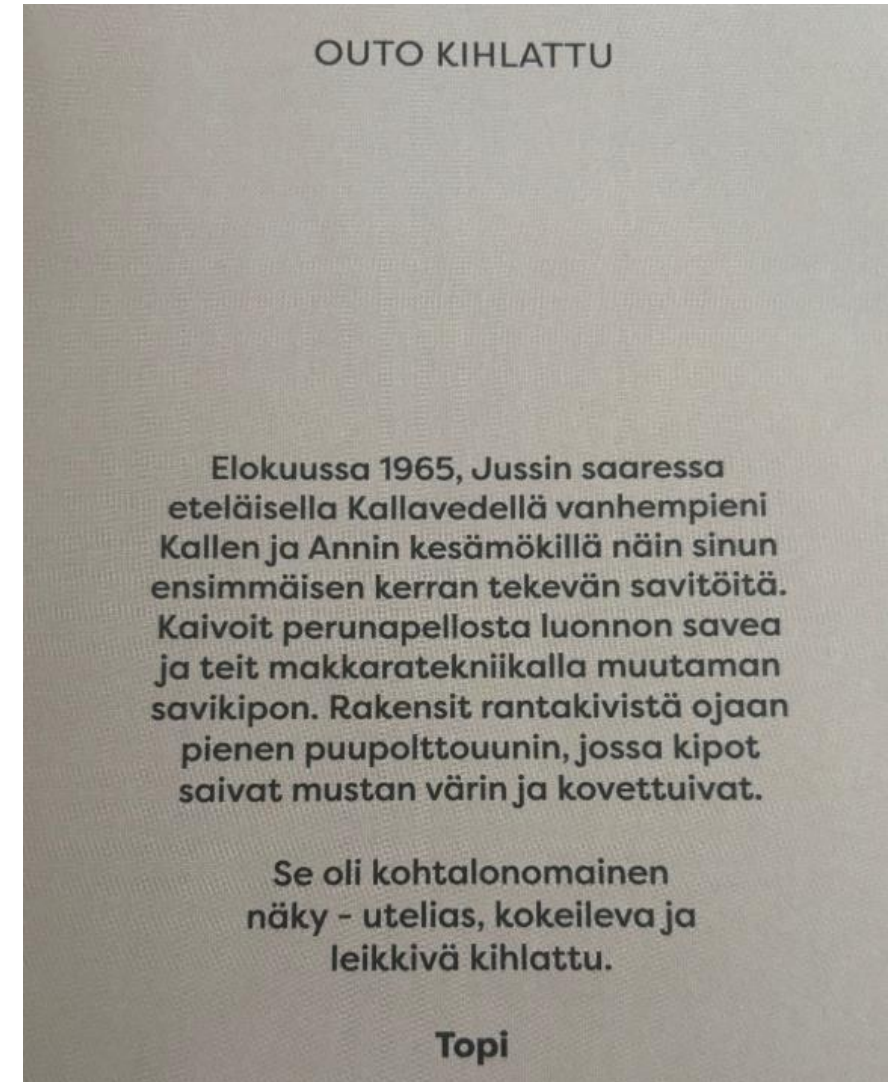
The greatest
danger
in times of turbulence
is not the turbulence;
It is to act with
yesterday's logic.

Peter Drucker

Case: Pentik

- Anu ja Topi Pentikäisen keramiikka- ja sisustusyritys. Yksi Suomen menestyneimpiä taideteollisuusyrityksiä.
- Perustettu 1971. Keskeinen osa Posion brändiä ja elinvoimaa.
- ”Sitä energian myrskyä, jonka Posiolla kohtasin, en voinut aavistaa. Kun harrastus räjähti käsiin, sovittiin Topin kanssa, että heittäydytään yhdessä yrittämään. --- Toistemme haastaminen synnytti Pentikin.”

Kuva kirjasta Pohjoista lumovoimaa.

PENTIK® [UUTUUDET](#) [TEKSTIILIT](#) [KATTAUS](#) [SISUSTUS](#) [PENTIK MINI](#) [OUTLET](#) [LAHJAT](#) [KIRJAUDU](#) [HAKU](#) [Q](#)

Suunnittelija: Anu Pentik

Anu Pentikin mukaan luovuus syntyy lapsenomaisesta ennakkoluulottomuudesta ja leikkisästä kokeilumielestä. Luomisprosessi kulkee ja kehittyy hänen mielessään päivin ja öin. Hän ei liiemmin piirtele tai hahmottele, vaan työstää suoraan materiaaliin. Tekemisen paljous pitää vireänä eikä anna tilaa jäädä pohtimaan, että mitäköhän seuraavaksi tekisi.

Näytä vähemmän

Taide voi olla liiketoiminnan ytimessä

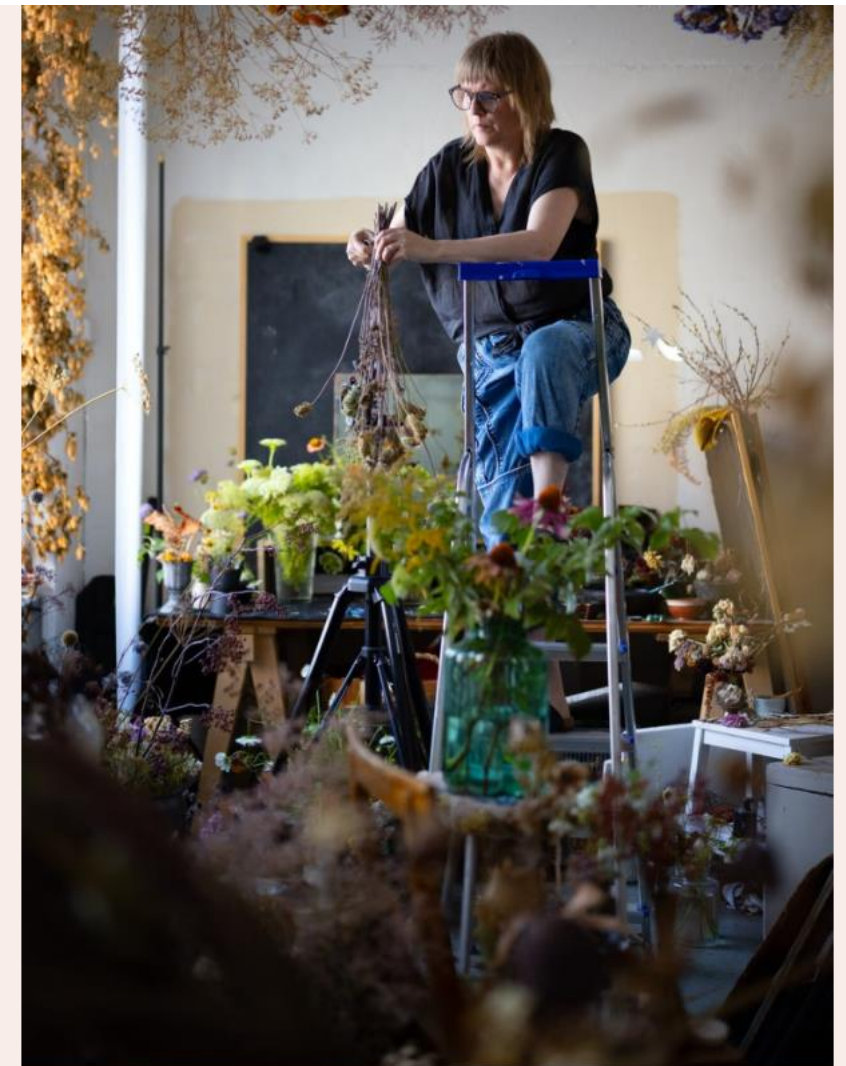
Kukkahuuman huipulla

Johanna ja Edith Mantila saavat elantonsa silkkikukista. Myös Kreetta Järvenpää ja Hanna Piippo ovat uuden polven kukkayrittäjiä. Perinteisen kukkakaupan sijasta he tekevät taidetta, markkinointia ja elämyksiä.

💎 Tilaaajille

HS, 13.9.

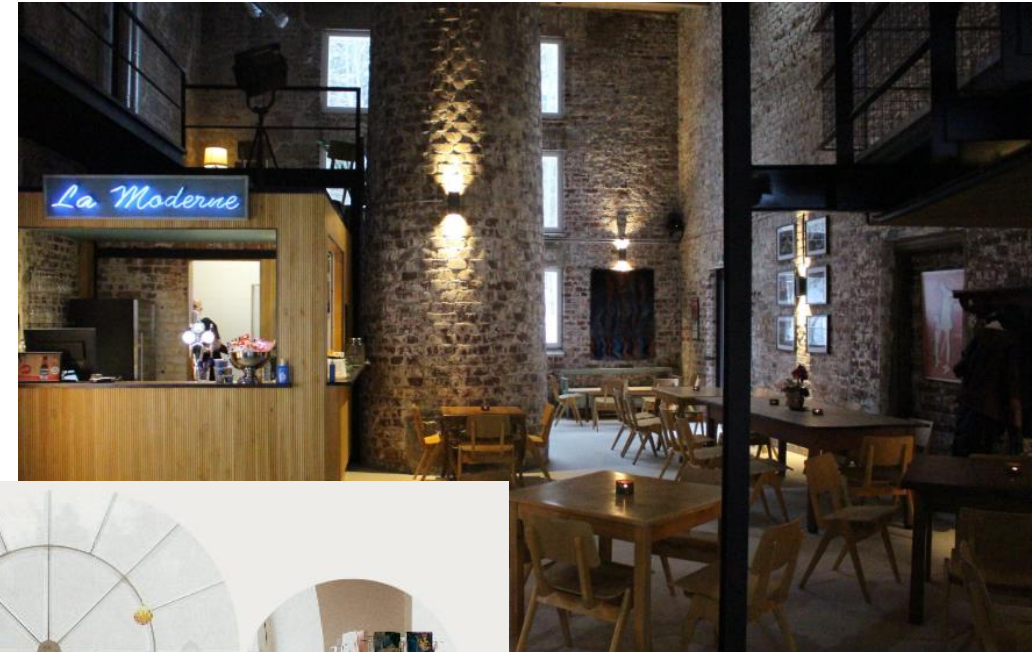
Kreetta Järvenpään työhuoneella Helsingin Vallilassa on kukkia kaikissa olomuodoissa: vastaleikattuna, kuivattuna sekä mullassa kasvamassa. Kuva: Matti Pietola / HS

Kreetta Järvenpää, taiteilija ja yrittäjä

”Saan kiittää Instagramia nykyisestä urastani, sillä siellä on yleisöni. Aiemmin työskentelin mediatalossa valokuvaajana, mutta kun se alkoi tuntua liukuihmalta, ryhdyin yrittäjäksi.

Miten alan yrittäjyyttä voi vahvistaa?

- Yrittäjäyyskoulutus mukaan kaikkeen luovan alan koulutukseen.
- Yhteistyö alan sisällä ja eri alojen kanssa.
- Systemaattiset törmäytykset.
- Tilojen tarjoaminen kulttuurialan toimijoille.
- Luovan alan yritysryppäät.

Karkkila, Ala-Emali

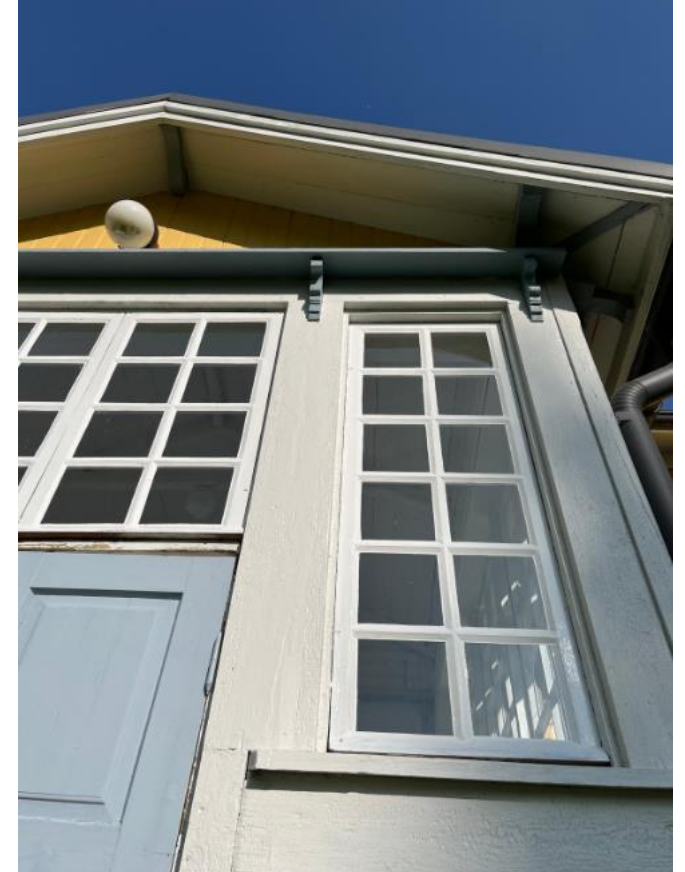
Raasepori, Fiskars

IV

Tekijän ja kokijan mielihyvä

Kulttuuri luo hyvää oloa ja rauhaa

- Kulttuurilla on paljon sellaista arvoa, jota on mahdoton mitata.
- **Se tuo elämään merkitystä, kohottaa mielialaa tai keventää sitä, luo hyvää oloa ja tuo rauhaa.**
- **Se voi tuoda osallisuuden kokemuksia ja myös ennaltaehkäistä sairauksia.**
- Kulttuuri madaltaa stressiä, vahvistaa tunnesäätelyä, lisää merkityksellisyyttä, luo sosiaalista turvaa ja tukee neurobiologista palautumista.

YRITTÄJYYDEN PUOLESTA